

Natuur.oriolus

bpost

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE | JANUARI-FEBRUARI-MAART 2019 | JG 85 | NR 1
NATUURPUNT | COXIESTRAAT 11 | B-2800 MECHELEN

natuurpunt
Studie

Vogelrichtlijngebied in de kijker:
de IJzervallei

1

Schaarse vogels najaar 2018

Simon Feys

Vaal Stormvogeltje *Oceanodroma leucorhoa*. 1 oktober 2018. Nieuwpoort (W). (Foto: Filip De Ruwe)

Op 8 okt vlogen de eerste vijf **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* van het najaar over Mechelen. In totaal werden maar 16 exemplaren op zes locaties gezien. Op zeven plaatsen werden **Krooneenden** *Netta rufina* waargenomen, het hoogste aantal bedroeg drie vogels op 28 okt bij Brugge. In totaal negen **Witoogenden** *Aythya nyroca* werden op zeven locaties gezien. **Ijseenden** *Clangula hyemalis* werden waargenomen op 13 okt in de IJzermonding bij Nieuwpoort, en van 26 okt t.e.m. 10 nov in De Gavers in Harelbeke. **Parelduikers** *Gavia arctica* bleken zeldzaam dit najaar, aan de kust werden enkel op 2 nov langstrekkende vogels gemeld langs De Panne en Koksijde. Op Bloklersdijk pleisterde er één vanaf 22 nov. **Ijsduikers** *G. immer* vlogen op 22 sep en 3 okt langs Oostende, en op 2 en 4 nov langs De Panne. Ook voor **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* was het een rustig najaar, met als hoogste aantal acht exemplaren langs De Panne op 1 okt. Op slechts zes data werden **Grauwe Pijlstormvogels** *Ardenna grisea* gezien. Het hoogste aantal bedroeg zes vogels, deze vlogen op 23 sep langs De Panne. Op 21 en 23 sep vloog een **Vale Pijlstormvogel** *Puffinus mauretanicus* langs De Panne. Met meldingen van zeven locaties was het een goed najaar voor **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena*. In Willebroek waren tijdelijk zelfs twee vogels aanwezig. De **Kuifduiker** *P. auritus* van Wintam werd daar nog t.e.m. 22 sep gezien. Daarnaast zat er telkens één op de Eglegemvijver bij Hombeek op 13 okt, op zee bij De Panne op 4 nov en in de Achterhaven van Zeebrugge vanaf 22 nov. Op 3 okt vloog de laatste **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* van het najaar over Moerbeke. **Zwarte Ibissen** *Plegadis falcinellus* werden op vier locaties waargenomen: op 5 okt bij Kruikebeke, op 27 okt bij Kieldrecht (drie exemplaren), van 30 okt t.e.m. 3 nov bij Bocholt, en op 8 nov bij Doel. De laatste **Woudaap** *Ixobrychus minutus* werd op 18 sep gezien bij Kuringen en de laatste **Kwak** *Nycticorax nycticorax* vloog op 13 okt over Kamthout. Het aantal **Koereigers** *Bubulcus*

ibis in de IJzervallei bouwde in het najaar weer geleidelijk op tot een maximum van 16 vogels op 17 nov. Een **Purperreiger** *Ardea purpurea* die op 10 okt voor het eerst werd gezien in het Zennegat bij Mechelen, bleef daar tot na de jaarwissel aanwezig. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* werden gezien bij De Panne, Oostende, Zeebrugge en Knokke-Heist. Late **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* werden nog waargenomen op 9 sep bij Hechtel-Eksel, op 30 sep bij Zwevegem, en op 13 okt over het Groot Schietveld bij Brecht. Met acht exemplaren tussen 5 sep en 14 okt spreken we tegenwoordig eerder van een rustig najaar voor **Steppekiekendief** *Circus macrourus*. De laatste **Grauwe Kiekendief** *C. pygargus* vloog op 3 sep over de telpost van Kooigem/Sint-Denijs. Er waren nog zes waarnemingen van **Zwarte Wouw** *Milvus migrans*, de laatste vloog op 9 nov over het Schulensbroek. Met 47 waarnemingen verspreid over een 15-tal gebieden wordt **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* stilaan te algemeen om hier te vermelden... De eerste **Ruigpootbuiszard** *Buteo lagopus* vloog op 13 okt over Verrebroek. **Kwartelkoningen** *Crex crex* werden nog waargenomen op 1 sep bij Sint-Margriete, op 10 okt bij Brecht, en op 31 okt bij Zeebrugge. Een laat **Porseleinhoen** *Porzana porzana* werd nog op 16 nov waargenomen in de Achterhaven van Zeebrugge. Er waren geen dagen met spectaculaire trek van **Kraanvogels** *Grus grus* in Vlaanderen, enkel rond half november was er een doortrekkie merkbaar. Op 4 nov werd nog een **Steltkluit** *Himantopus himantopus* gezien bij Doel. De laatste **Morinelplevier** *Charadrius morinellus* van het najaar werd op 12 okt gezien bij Outgarden. Van 3 t.e.m. 6 sep pleisterde een **Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* bij Verrebroek. Naast langsvliegende **Rosse Franjepoten** *Phalaropus fulicarius* (waarbij vooral de telpost van De Panne goed scoorde), waren er pleisterende vogels op het spaarbekken van Kluisen bij Ertvelde op 20 en 21 okt, en in het Landschap De Liereman op 28

Bladkoning *Phylloscopus inornatus*. 13 oktober 2018. Zeebrugge (W). (Foto: Filip De Ruwe)

okt. **Grote Burgemeesters** *Larus hyperboreus* werden gezien op 27 sep bij Antwerpen, en op 24 nov bij Vilvoorde. In de omgeving van deze laatste locatie zat vanaf 22 nov ook een eerstejaars **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides*. **Reuzensterns** *Hydroprogne caspia* werden waargenomen op 5 sep in het Schulensbroek bij Herk-de-Stad (drie vogels), op 8 sep in de Doode Bemde bij Neerijse, op 13 sep over Koksijde (twee vogels) en Nieuwpoort, en op 22 en 23 sep pleisterend in Nieuwpoort. Een eerstejaars **Witwangstern** *Chlidonias hybrida* werd op 2 sep gezien bij Westkapelle. Op 3 sep pleisterde een eerstejaars **Witvleugelstern** *C. leucopterus* bij Verrebroek, wellicht dezelfde vogel werd op 6 sep gezien bij Beveren. Over telpost Averbode Bos & Heide vloog op 28 sep een **Grote Jager** *Stercorarius skua*. Op Zowel 1 okt (De Panne) als 26 okt (Nieuwpoort) vlogen vijf **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* langs, het hoogste dagaantal voor het najaar. Doorheen het najaar werden een tiental **Kleinste Jagers** *S. longicaudus* gemeld, allen langsvliegend langs telposten aan de kust. De **Bijeneters** *Merops apiaster* van het succesvolle broedgeval bij Riemst werden daar t.e.m. 4 sep gezien. **Hoppen** *Upupa epops* werden gemeld op 3 nov in Oostduinkerke, op 6 nov in Duinbergen en op 13 nov in Koksijde. De laatste **Draaihals** *Jynx torquilla* van het najaar zat op 19 okt op het Groot Schietveld bij Brecht. Er waren nog waarnemingen van 12 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus*, de laatste vloog op 14 okt over Wintam. De eerste **Klapekster** *Lanius excubitor* van het najaar zat op 29 sep op de Kalmthoutse Heide. Op slechts zes locaties werden **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* gemeld. Daarbij ging het -op één waarneming van twee vogels na- telkens om solitaire exemplaren. Het hoogste aantal **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* was het groepje van vier vogels dat op 14 en 16 okt gezien werd bij Zandvliet. Naast waarnemingen uit het overgebleven verspreidingsgebied aan de Westkust, was er op 21 okt ook een waarneming van een **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* in Uitkerke.

De eerste **Bladkoning** *Phylloscopus inornatus* van wat er uiteindelijk zeer veel zouden zijn, zat op 13 sep in Heist. Ook **Siberische Tjiftjaffen** *P. collybita tristis* scoorden goed met een 15-tal exemplaren verspreid over het najaar. Op 7 okt werd nog een **Grote Karekiet** *Acrocephalus arundinaceus* geringd in Hamme. In september werden nog vier **Waterrietzangers** *A. paludicola* waargenomen, de laatste op 27 sep in de Achterhaven van Zeebrugge. De laatste **Snor** *Locustella luscinioides* van het najaar zat op 5 okt op het Sterneneiland in Zeebrugge. De **Graszanger** *Cisticola juncidis* van Oud-Heverlee werd daar nog t.e.m. 17 sep waargenomen, in Kallo waren er opnieuw meldingen op 12 en 13 sep en op 16 sep werd er ook een waargenomen in Zandvliet. Er waren nog een tiental meldingen van **Sperwergrasmus** *Sylvia nisoria*, de laatste werd op 4 nov geringd aan De Kuifeend bij Antwerpen. Op 29 nov werd een **Taigaboombkruiper** *Certhia familiaris* gezien en gehoord bij Tongeren. Op 8 sep vloog de eerste van ruim 35 **Grote Piepers** *Anthus richardi* van het najaar over de Paelsteenpanne bij De Haan. De laatste **Duinpieper** *A. campestris* van het jaar vloog op 19 okt over Kortrijk. Een vroege **Roodkeelpieper** *A. cervinus* vloog op 10 sep over Oostende. Tussen 4 en 18 okt volgden er nog waarnemingen van 12 exemplaren. Op 18 okt en 1 nov werd dezelfde **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* gevangen in Wetteren. De eerste **Sneeuwgorz** *Plectrophenax nivalis* van het najaar zat op 5 okt in de Voorhaven van Zeebrugge. Opvallend was dat de grootste groepjes slechts drie vogels telden. Nog t.e.m. 20 okt werden **Ortolanen** *Emberiza hortulana* waargenomen, in sep-okt werden er in totaal een 30-tal gemeld. Tussen 26 sep en 1 nov werden maar liefst acht **Dwerggorzen** *E. pusilla* gemeld.